

Spis treści

Wykaz akronimów	13
Wykaz skrótów	15
Wstęp	17
Cel pracy	17
Konstrukcja i zakres pracy	18
Pytania badawcze	24
Metody badawcze	26
 Rozdział 1	
Efektywność jako uzasadnienie „nowych” zasad	31
1. Efektywność jako synteza praworządności i racjonalności	31
1.1. Uwagi wprowadzające	31
1.2. Praworządność	35
1.3. Racjonalność	40
2. Jednostka jako gwarant efektywności prawa wspólnotowego	43
2.1. Uwagi wprowadzające	43
2.2. Jednostka w prawie wspólnotowym	46
2.2.1. Pojęcie „jednostki”	46
2.2.2. Status jednostki w prawie międzynarodowym i wspólnotowym	49
2.2.3. Zasady dochodzenia przez jednostki uprawnień wynikających z prawa wspólnotowego	54

2.3. Ewolucja ochrony praw jednostki w prawie wspólnotowym	57
2.3.1. Pierwsze 50 lat integracji	57
2.3.2. Karta Praw Podstawowych	63
2.3.3. Traktat Lizboński	69
2.4. „Prywatyzacja” prawa wspólnotowego	76
3. Efektywność jako idea inspirująca proces kształtowania się zasady odpowiedzialności odszkodowawczej	80
3.1. Uwagi wprowadzające	80
3.2. Efektywność w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości	83
3.3. Odpowiedzialność odszkodowawcza Wspólnoty – punkt wyjścia do analizy odpowiedzialności odszkodowawczej państw członkowskich	88
3.4. Odpowiedzialność odszkodowawcza państw członkowskich – uzasadnienie odpowiedzialności odszkodowawczej jednostek	91
3.4.1. Fundament – sprawa <i>Francovich</i>	91
3.4.2. Rozwinięcie – sprawa <i>Brasserie</i>	94
3.4.3. Kolejny krok – sprawy <i>Köbler</i> i <i>Traghetti</i>	99
3.4.4. Uniwersalne kryteria oceny przesłanek odpowiedzialności? – sprawa <i>Bergaderm</i>	103
3.5. Sprawa <i>Courage</i> – precedens wspólnotowy?	105
3.5.1. Precedens prawotwórczy jako źródło prawa wspólnotowego	105
3.5.2. Zapowiedź precedensu – sprawa <i>Banks</i>	111
3.5.3. Precedens – Sprawa <i>Courage</i>	112
3.5.4. Potwierdzenie precedensu – sprawa <i>Manfredi</i>	120

Rozdział II

Europejskie <i>ius commune</i>	126
1. Europeizacja prawa prywatnego	126
1.1. Uwagi wprowadzające	126
1.2. W kierunku wspólnych zasad prawa prywatnego – grupy kodyfikacyjne	132
1.3. Europejski Kodeks Cywilny?	134
1.4. Wspólne Ramy Odniesienia	135
2. Odpowiedzialność deliktowa – próby harmonizacji	137
2.1. Uwagi wprowadzające	137
2.2. Odpowiedzialność deliktowa w systemach prawnych państw członkowskich	141
2.3. W kierunku wspólnych zasad odpowiedzialności deliktowej	145

2.4. Projekt Zasad Europejskiego Prawa Deliktów	148
2.4.1. Podstawy odpowiedzialności	148
2.4.2. Przestanki wyłączające lub ograniczające odpowiedzialność	153
2.4.3. Szkoda	154
2.4.4. Związek przyczynowy	155
2.4.5. Odpowiedzialność solidarna	157
2.4.6. Naprawienie szkody	159
2.5. Prawo właściwe dla zobowiązań deliktowych	162
2.5.1. Regulacja ogólna	162
2.5.2. Zobowiązania z czynów niedozwolonych	164
3. Przestanki odpowiedzialności odszkodowawczej za naruszenie prawa wspólnotowego	166
3.1. Uwagi wprowadzające	166
3.2. Przestanka naruszenia przepisu zmierzającego do przyznania praw jednostce	169
3.3. Przestanka kwalifikowanej bezprawności	172
3.3.1. Kwalifikowana bezprawność	172
3.3.2. Kryteria oceny stopnia naruszenia	174
3.3.3. Wina	176
3.4. Przestanka szkody	177
3.4.1. Szkoda	177
3.4.2. Zakres odszkodowania	182
3.5. Przestanka związku przyczynowego	183
3.5.1. Próba zdefiniowania przestanki związku przyczynowego	183
3.5.2. Przyczynienie się poszkodowanego	186

Rozdział III

Dochodzenie roszczeń wynikających z prawa wspólnotowego przed sądami krajowymi	188
1. Krajowe środki ochrony prawnej przysługujące jednostce w przypadku naruszenia prawa wspólnotowego	188
1.1. Uwagi wprowadzające	188
1.2. Prawo jednostki do sądu w sprawach wspólnotowych	192
1.2.1. Pojęcie sprawy wspólnotowej	192
1.2.2. Prawo jednostki do sądu	194
1.3. Od autonomii do operatywności proceduralnej	201
1.3.1. Wspólnotowy mandat sądów krajowych	201
1.3.2. Zasada ekwiwalentności	211

1.3.3. Zasada praktycznej wykonalności	212
1.4. Odpowiedzialność odszkodowawcza za naruszenie prawa wspólnotowego w prawie polskim	213
1.4.1. Prawo polskie a efektywny dostęp do sądu w sprawach wspólnotowych	213
1.4.2. Podstawy prawne odpowiedzialności odszkodowawczej państwa za naruszenie prawa wspólnotowego	215
1.4.3. Odpowiedzialność odszkodowawcza za orzeczenia sądowe	216
2. Naruszenie wspólnotowego prawa konkurencji jako przesłanka dochodzenia roszczeń odszkodowawczych	218
2.1. Uwagi wprowadzające	218
2.2. Cel dochodzenia roszczeń: kompensacja czy także prewencja?	221
2.3. Zagadnienie <i>punitive damages</i> w sprawach z tytułu naruszenia prawa wspólnotowego	229
2.4. Podstawowe elementy modelu prywatnego egzekwowania prawa ochrony konkurencji	231
2.4.1. Roszczenia o odszkodowanie jako część systemu egzekwowania wspólnotowych reguł konkurencji	231
2.4.2. Podstawy prawne oraz podmioty uprawnione do występowania z roszczeniami z tytułu naruszenia wspólnotowego prawa konkurencji	235
2.5. Bezpośrednie stosowanie wspólnotowych reguł konkurencji przez sądy polskie	238
3. Załączki europejskiego prawa procesowego cywilnego	239
3.1. Uwagi wprowadzające	239
3.2. Geneza i źródła europejskiego prawa procesowego cywilnego	241
3.2.1. Geneza europejskiego prawa procesowego cywilnego	241
3.2.2. Źródła europejskiego prawa procesowego cywilnego	244
3.2.3. Zielona Księga Komisji a rozporządzenie nr 44/2001	247
3.3. Autonomiczna wykładnia europejskiego prawa procesowego cywilnego	248
3.4. Jurysdykcja krajowa oraz uznawanie i wykonywanie orzeczeń w sprawach z czynów niedozwolonych	250

Wnioski	253
Literatura	263
Źródła	283
Prawo Unii Europejskiej	283
Rozporządzenia	283
Dyrektywy	284
Decyzje ramowe	285
Konwencje	286
Komunikaty	286
Prawo polskie	286
Materiały	286
Strony internetowe	287
Orzecznictwo	288
Trybunał Sprawiedliwości	288
Sąd Pierwszej Instancji	291
Trybunał Konstytucyjny	291